

19 Νοεμβρίου 2019

Ένας μαραζωμένος παράδεισος ή μια μυροβλύζουσα μνήμη!

Πολιτισμός / Ρωμηοσύνη

Στέλιος Παπαντωνίου, Φιλολόγος - Λογοτέχνης

Ο ναός του Αγίου Κασσιανού κοντά στην πράσινη γραμμή στην Λευκωσία.

Ευλογημένη να είναι η μνήμη, με απαλλάσσει από την προσβολή να σταθώ μπροστά σε τουρκοκυπριακό φυλάκιο για να επιδείξω ταυτότητα ή διαβατήριο ώστε να μου επιτραπεί να περιδιαβάσω στην ίδια την πατρίδα μου, στη Χώρα ιδιαίτερα, στη Λευκωσία των παιδικών μου χρόνων, με τα παλιά σπίτια και μαγαζιά, κολλημένα το ένα πλάι στο άλλο, σφιχταγκαλιασμένα όπως ο κόσμος της, άνθρωποι της δουλειάς, τίμιοι, ανοιχτόκαρδοι, σε προσκαλούσαν στο σπίτι ή στο μαγαζί, νερό κρύο, καφεδάκι.

Κι οι μυρουδιές της, μια άλλης εποχής, ανατολή πραγματική, με τα μεγάλα καταστήματα, μερικά προσφύγων μικρασιατών, με τα τσουβάλια το γλυκάνισο, το κύμινο, κι ο σουβλιτζής στη γωνιά, σουβλάκια συκωτάκια, μέσα στο πολυποίκιλο των φωνών, Έλληνες, Τούρκοι, Αρμένιοι, Μαρωνίτες, Λατίνοι, ένας κόσμος εξωτερικά ομοιόμορφος, με τις διαφορές του σεβαστός.

Κι ήρθαν χρόνοι δίσεχτοι, λέει και το τραγούδι, για μας τους Έλληνες ήταν ο καιρός της άνοιξης, κοντά η 25 Μαρτίου, ήταν 1 Απριλίου του 1955, αρχίζει ο αγώνας της ΕΟΚΑ και με τα χρόνια διαπιστώναμε κι επιβεβαιώναμε τη μεγάλη αλήθεια, πως ο άνθρωπος είναι ελεύθερος μόνο όταν αγωνίζεται για την ελευθερία.

Γιατί αργότερα είδαμε πως, όταν την αποκτήσαμε, πολλά χάσαμε και πολλήν χάσαμε, γιατί η προσπάθεια εκμετάλλευσης του αγώνα δεν είχε πια όρια, με τους

ανταγωνισμούς και τη θεσιθηρία. Όσοι πέθαναν νωρίς ήταν κατά τη γνώμη μας ευτυχισμένοι, μακαρισμένοι, στον ανθό της νιότης τους, ήρωες της ελευθερίας, συμπύκνωσαν σε μια στιγμή το παν, που είχαν αποθηκευμένο στην καρδιά, στο νου και στη θέληση, και τώρα πορεύονται δοξασμένοι.

Στο μεταξύ οι Εγγλέζοι είχαν το σχέδιό τους σε συνεργασία με τους Τούρκους, να διχοτομήσουν τον τόπο, τα σχέδια των Τούρκων από τη δεκαετία του πενήντα, τίθενται σταδιακά σε εφαρμογή, με πρώτες επιθέσεις στην ενορία του αγίου Λουκά το 1956, καίνε την εκκλησιά και κάμποσα σπίτια, να διώχνουν με τη βία τους λίγους Ρωμιούς που ήταν εκεί, κι ύστερα από το 1958 εναντίον της γειτονιάς μου, του αγίου Κασσιανού, δρομάκι το δρομάκι έτρωγαν και απωθούσαν τους δικούς μας, οι Εγγλέζοι πάντα στη μέση να παίζουν τους διαιτητές και να τραβούν τη γραμμή με τα συρματοπλέγματα, να διχοτομούν τη Λευκωσία πρώτα, εις βάρος μας πάντα.

Το 1963 αρχίζει μεγάλο κακό, Χριστούγεννα, όσοι ήμασταν φοιτητές στην Αθήνα κατεβήκαμε με το βαπόρι να βοηθήσουμε κατά δύναμη, περασμένοι ένα χέρι στρατιωτικό από το στρατόπεδο στη Χαλκίδα, άκρα μυστικότητα. Στήνεται η Εθνική Φρουρά, οχυρώνονται τα επίφοβα για απόβαση παράλια, ενθουσιασμός και αυτοθυσία, αίσθημα σιγουριάς.

Όσπου ήρθε η χούντα των συνταγματαρχών το 1967, απέσυρε από την Κύπρο τη μεραρχία που αποτελούσε θώρακα, ακολουθεί το πραξικόπημα εναντίον του Μακαρίου της 15ης Ιουλίου 1974 κι η εισβολή των Τούρκων, 20 Ιούλη. Η μισή σχεδόν Κύπρος στα χέρια των Τούρκων, οχυρώνονται, οργανώνονται, εκμεταλλεύονται κάθε τι δικό μας, χαίρονται την κλεψιά τους, θρηνούμε τέκνα και γονιούς ακόμα άταφους, αγνοούμενους.

Σπίτια στη γειτονιά του Αγίου Κασσιανού στην πράσινη γραμμή στην Λευκωσία.

Η μνήμη όπου και να την αγγίξεις πονεί, κάτι ήξερε ο Σεφέρης, κάτι μαθαίνουμε πια καθημερινά εδώ, βλέποντας στον Πενταδάχτυλο τούρκικα μπαϊράκια να κοκκινίζουν το βουνό, μέρα νύχτα να σου θυμίζουν την προδοσία, την κατοχή, τον κατειλημμένο παράδεισό σου, τα χρόνια και τα γεγονότα της ζωής, χιλιάδες στην ίδια θέση, ο Ονήσιλος μας χτυπά με το κρανίο στο χέρι να συνειδητοποιήσουμε το κακό που πάθαμε, που κάμαμε στην ελληνική μας ιστορία, στις χριστιανικές εκκλησιές μας, αφημένες στην ασέβεια του μωαμεθανού.

Στη γειτονιά μου έμεινε η εκκλησιά και καμιά δεκαριά σπίτια, ένας μαραζωμένος παράδεισος, αλλά εκεί τη βρίσκουμε την Κυριακή και τις γιορτές, στην εκκλησιά μας ξαναζούμε την παλιά νιότη, με τα μνημόσυνα των δικών μας, εκεί όλοι τους θυμόμαστε, με τις γιορτάρες μέρες όλο να λιγοστεύουμε αλλά δεν τα παραιτούμε, ήταν πάντα η εκκλησιά το κέντρο της ζωής της ενορίας μας, είναι και τώρα, για όσους μείναμε, μια τεράστια αγκαλιά και μια μυροβλύζουσα μνήμη.

<http://bit.ly/3414wnA>